

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

НЕДЈЕЉНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

27.05.2024. – 31.05.2024.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 03.06.2024. године

НЕДЈЕЉНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 27.05.2024. – 31.05.2024.

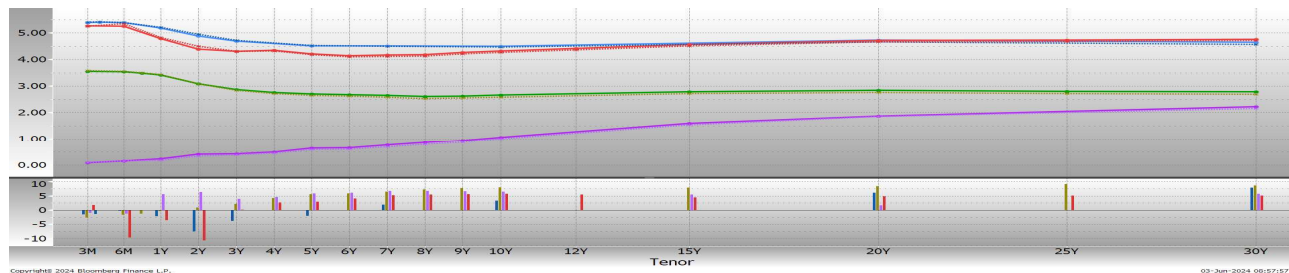
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обавезнице

Приноси	Зона евра		САД		Велика Британија		Јапан	
	24.5.24	31.5.24	24.5.24	31.5.24	24.5.24	31.5.24	24.5.24	31.5.24
2 године	3,09	3,10	4,95	4,87	4,50	4,41	0,34	0,41
5 година	2,65	2,71	4,53	4,51	4,18	4,21	0,59	0,65
10 година	2,58	2,66	4,47	4,50	4,26	4,32	1,01	1,07

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Вубиллове

Доспијеће	Приноси		
	24.5.24	31.5.24	
3 мјесеца	3,596	3,588	↘
6 мјесеци	3,551	3,534	↘
1 година	3,441	3,434	↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обавезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 31.05.2024. године (пуне линије) и 24.05.2024. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЗОНА ЕВРА

Уз волатилна дневна кретања приноси обавезница зоне евра су повећани у односу на претходну недјељу. На предњем дијелу криве нису забиљежене веће промјене, али су приноси њемачких обавезница средње и дуже рочности повећани за 6 до 8 базних поена. Највеће промјене су забиљежене у сриједу када је објављен податак о већем од очекиваном расту инфлације у Њемачкој. Овај податак, заједно са већом инфлацијом која је након тога објављена у осталим већим чланицама зоне евра, могао би да отежа мандат ЕСВ да постигне циљану инфлацију од 2% у вријеме када се припрема да смањи каматне стопе на сједници која се одржава 6. јуна. На крају недјеље објављен је податак о већем расту инфлације на нивоу зоне евра, али је објављивање РСЕ дефлатора у САД спријечило наставак раста приноса. Чланови УВ ЕСВ су и протекле недјеље наставили да најављују прво смањење каматних стопа на сједници у јуну, а податак о већем расту инфлације за мај вјероватно неће промијенити ове намјере. Ипак, овај податак би могао утицати на то да ЕСВ паузира са додатним смањењима у јулу, као и да генерално дође до споријег темпа смањења каматних стопа у будућности. Ово је нешто на шта све већи број званичника ЕСВ већ неко вријеме упозорава. Главни економиста ЕСВ Лејн је изјавио да ЕСВ није везана “за било коју одређену брзину” смањења каматних стопа, те да ће наставити да слиједи приступ који зависи од података и по принципу “састанак по састанак”. Ситуацију са платама Лејн је описао као “грбаву” са спорим падом и предвиђа да ће се инфлација кретати око тренутног нивоа у кратком року.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

Током прошле недјеље објављени су резултати истраживања ЕСВ из априла према којима потрошачи очекују да ће инфлација у наредних годину дана износити 2,9% (раније очекивано 3,0%), а у наредне 3 године 2,4% (раније очекивано 2,5%). ЕСВ очекује да се инфлација креће око тренутног нивоа прије него достигне циљани ниво од 2% у 2025. години. На крају недјеље **Агенција за додјелу кредитног рејтинга S&P је смањила дугорочни кредитни рејтинг Француске за једну степеницу на AA- са стабилним изгледима**. Ова агенција очекује да ће буџетски дефицит у 2027. години достићи 3,5% БДП-а, што је изнад владиног циља од 2,9% под ревидираним програмом стабилности из ове године. Такође, S&P очекује да укупни дуг владе у 2027. години достигне 112,1% БДП-а у поређењу са 109% из 2023. године.

Табела 3: Кретање економских индикатора за зону евра

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно	Претходни
				стање	период
1.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г)	АПР	1,3%	1,3%	0,9%
2.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	МАЈ	2,5%	2,6%	2,4%
3.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	МАЈ	2,7%	2,9%	2,7%
4.	Стопа инфлације – Њемачка (прелим.)	МАЈ	2,7%	2,8%	2,4%
5.	Стопа инфлације – Шпанија (прелим.)	МАЈ	3,7%	3,8%	3,4%
6.	Стопа инфлације – Италија (прелим.)	МАЈ	0,7%	0,8%	0,9%
7.	Стопа инфлације – Француска (прелим.)	МАЈ	2,6%	2,7%	2,4%
8.	Стопа инфлације – Холандија (прелим.)	МАЈ	2,5%	2,7%	2,6%
9.	Произвођачке цијене – Италија (Г/Г)	АПР	-	-8,1%	-12,7%
10.	Произвођачке цијене – Аустрија (Г/Г)	АПР	-	-4,8%	-6,3%
11.	Произвођачке цијене – Француска (Г/Г)	АПР	-	-6,8%	-8,3%
12.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	АПР	2,5%	1,8%	-1,9%
13.	Малопродаја – Француска (Г/Г)	АПР	-	0,0%	0,9%
14.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г)	АПР	-	0,3%	0,9%
15.	Обим малопродаје – Ирска (Г/Г)	АПР	-	-0,9%	2,0%
16.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	АПР	1,4%	0,2%	0,4 %
17.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г)	МАР	-	-5,1%	-1,7%
18.	БДП – Француска (Q/Q) финал.	I квартал	0,2%	0,2%	0,3%
19.	БДП – Белгија (Q/Q) финал.	I квартал	0,3%	0,3%	0,3%
20.	БДП – Италија (Q/Q) финал.	I квартал	0,3%	0,3%	0,1%
21.	БДП – Финска (Q/Q)	I квартал	-	0,2%	-0,8%
22.	Стопа незапослености – ЕЗ	АПР	6,5%	6,4%	6,5%
23.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	МАЈ	96,1	96,0	95,6
24.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (финал.)	МАЈ	-14,3	-14,3	-14,7
25.	Ifo индекс пословне климе – Њемачке	МАЈ	90,4	89,3	89,3
26.	Ifo индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка	МАЈ	90,8	90,4	89,7
27.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка	ЈУН	-22,5	-20,9	-24,0
28.	Индекс повјерења потрошача – Италија	МАЈ	96,0	96,4	95,2
29.	Индекс економског повјерења – Италија	МАЈ	-	95,1	95,8

САД

Приноси америчких државних обавезница су током протекле недјеље забиљежили смањење на предњем и средњем дијелу криве, а под утицајем објављивања података о стопи БДП-а у I кварталу и РСЕ дефлатора. Протекле недјеље је објављен Федов извјештај о стању у привреди САД, познатији као “Беиге Бок“, у којем је наведено да је економија САД од почетка априла биљежила “благу или скромну“ експанзију у већини регија, док су се потрошачи “супротставили“ вишим цијенама. Потрошња у малопродаји је забиљежила “стагнацију до благи раст“, што одражава нижу дискрециону потрошњу и повећану осјетљивост на цијене међу потрошачима. Укупни економски изгледи су постали нешто песимистичнији усљед извјештаја о

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

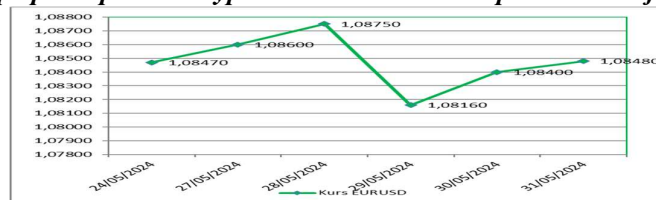
растућој неизвјесности и већим негативним ризицима. Неколико регија је пријавило да је раст плата на нивоу прије пандемије или да се креће према њему.

Предсједник Феда из Минаполиса Кашкари је изјавио да Фед треба да сачека значајан напредак у “рјешавању инфлације” прије него што размотри било какво смањење каматних стопа. Кашкари је истакао да ће му требати још неколико мјесеци позитивних података о инфлацији да би се осјећао сигурним у смањење каматних стопа. Такође је сугерисао да ако се инфлација значајно не смањи, постоји могућност да би Фед могао чак и повећати каматне стопе умјесто да их смањи. Предсједник Феда из Њујорка Вилиамс је изјавио да очекује да ће инфлација наставити да пада у другој половини 2024. године, те је нагласио како је монетарна политика добро позиционирана. Голзби из Чикага је истакао важност дезинфлације у сектору некретнина, како би се укупна инфлација вратила на циљани ниво од 2%.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Q/Q) – сведено на годишњи ниво – други прелим.	I квартал	1,6%	1,3%	3,4%
2.	Лична потрошња – други прелим.	I квартал	2,2%	2,0%	3,3%
3.	РСЕ дефлатор (Г/Г)	АПР	2,7%	2,7%	2,7%
4.	Индекс личних прихода	АПР	0,3%	0,3%	0,5%
5.	Индекс личних расхода	АПР	0,3%	0,2%	0,7%
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	25. мај	217.000	219.000	216.000
7.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	18. мај	1.796.000	1.791.000	1.787.000
8.	Индекс потрошачког повјерења	МАЈ	96,0	102,0	97,5
9.	Број захтјева за хипотекарне кредите	24. мај	-	-5,7%	1,9%

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле недеље

USD је благо депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,0847 на ниво од 1,0848.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Фокус тржишта Велике Британије је тренутно усмјерен ка изборној кампањи, при чему је ВоЕ паузирала сву званичну комуникацију док се избори не заврше. Премијер Сунак се суочава са значајним контроверзама око његовог приједлога да се поново уведе обавезне националне службе, што је изазвало подјеле унутар странке Торијеваца и реакције неколико министара. Упркос датим намјерама, планирана политика чија је вриједност процијењена на 2,5 милијарди GBP, критикована је због наглог увођења и могућих потенцијалних казни. Уколико Сунак победи на предстојећим изборима, дати приједлог је предвиђен за пуну примјену до фискалне 2029/2030. године.

Канцеларка лабуриста Рејчел Ривс је изјавила да лабуристичка влада неће повећати порезе изван већ наведених нивоа, ограничавајући флексибилност странке уколико победи на општим изборима у Великој Британији 4. јула. Реевс је такође одбацила могућност усвајања тренутног буџета, сугеришући да ће се први велики фискални догађај под лабуристичком владом вјероватно одржати најраније у септембру. Лабуристи, који тренутно имају предност у анкети од око 20 поена, имају за циљ да покажу своје економске способности и придобију подршку британских компанија.

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

Тржишна очекивања за смањење каматних стопа ВоЕ су се смањила након читања веће инфлације од очекивања, док су аналитичари додали да ће изборна кампања учинити готово немогућим да ВоЕ смањи каматне стопе на наредном састанку 20. јуна. Подаци из Nationwide показују да су цијене кућа у Великој Британији повећане у мају, подстакнуте јачањем повјерења потрошача и то упркос повећању котираних каматних стопа на хипотекарне кредите, како су се смањила очекивања за скоро смањење каматних стопа од стране ВоЕ.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Nationwide индекс цијена кућа (М/М) МАЈ	0,2%	0,4%	-0,4%
2.	Број одобрених хипотекарних кредита АПП	61.500	61.140	61.263

Током протекле недјеље GBP је апрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио пад са нивоа од 0,85157 на ниво од 0,85149. GBP је апрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,2737 на ниво од 1,2742.

ЈАПАН

Министарство финансија Јапана је у свом посљедњем извјештају који је објављен у петак саопштило да је Јапан потрошио рекордних 9,8 билиона JPY на интервенцију да подржи JPY, како је смањен на најнижи ниво у односу на USD у посљедње 34 године. Дати износ премашује износ који је потрошен 2022. године на заштиту валуте и изнад је тржишних очекивања од 9,4 билиона JPY. Ови подаци не прецизирају који је број интервенција, али аналитичари шпекулишу да је ријеч о двије интервенције на основу двије значајне волатилности валуте прије мјесец дана. Аналитичари су истакли да би то значило да је Јапан потрошио више на двије интервенције у 2024. години него на три интервенције у 2022. години, што можда указује на све мањи утицај њихових напора да одбране валуту. Министар финансија Сузуки је поновио да је Влада спремна да предузме све мјере на девизном тржишту како би обезбиједила да девизна тржишта буду стабилна. Члан MPC ВоЈ Адачи је изјавио да уколико се основна инфлација постојано креће ка циљаном нивоу од 2%, било би прикладно да се каматне стопе прилагођавају спорим темпом. Адачи је додао да је прерано размишљати када ће доћи до повећања каматних стопа и признао да је могуће да би слаб JPY могао довести до повећања цијена и подстаћи ВоЈ да размотри још једно повећање референтне каматне стопе и прије него што се очекује. Што се тиче недавног раста дугорочних каматних стопа у Јапану, Адачи је изјавио да је тешко рећи да ли ће се тај тренд одржати. Такође, сматра да је прерано предвиђати којим темпом би ВоЈ могла да смањи куповине обавезница.

Курс USDJPY је забиљежио волатилност под утицајем различитих коментара званичника, између осталог и замјеника гувернера ВоЈ Ушиде који је наговјестио могућност још једног повећања референтне каматне стопе током ове године и приближавања крају битке за дезинфлацију.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Водећи индекс Ф МАР	-	112,2	112,1
2.	Коинцидирајући индекс Ф МАР	-	113,6	111,5
3.	Индекс повјерења потрошача МАЈ	39,5	36,2	38,3
4.	Стопа незапослености АПП	2,6%	2,6%	2,6%
5.	Стопа инфлације у Токију (Г/Г) МАЈ	2,2%	2,2%	1,8%
6.	Индустријска производња (Г/Г) П АПП	-1,1%	-1,0%	-6,2%
7.	Малопродаја (Г/Г) АПП	1,7%	2,4%	1,1%

JPY је током протекле недјеље депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 170,23 на ниво од 170,62. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 156,99 на ниво од 157,31.

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.

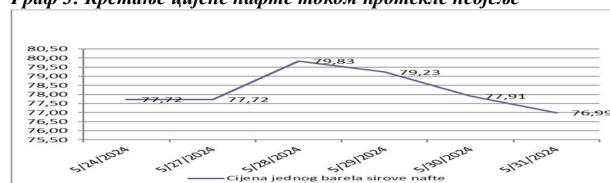
НАФТА И ЗЛАТО

Тржиште нафте у понедељак је било затворено због празника у САД. Цијена једног барела сирове нафте на отварању тржишта у уторак је износила 77,72 USD (71,65 EUR). Фокус тржишних учесника протекле недјеље је био на одржавању састанка ОПЕС+, који се одржао 2. јуна.

У уторак је цијена овог енергента повећана, након чега је до краја недјеље биљежила смањење. Раст цијене нафте у уторак је забиљежен јер су изгледи да ОПЕС+ задржи ограничење понуде нафте и наде у јаку љетну потражњу за горивом у САД-у уравнотежиле забринутост због виших каматних стопа на дужи период у САД. С друге стране, Њемачка тражи од ЕУ да учини више да смањи посљедњих 20% руског увоза енергије, који још увијек долази на обале блока. Руски просјечни четворонедјељни извоз сирове нафте пао је трећу недјељу заредом, а испоруке су смањене на најнижи ниво у посљедња два мјесеца. Средином недјеље цијена нафте је наставила да биљежи смањење, упркос подацима ЕИА који су показали највећи пад америчких залиха у посљедњих пет седмица. Укупне залихе су пале за 4,16 милиона барела, а залихе Кушинга су забиљежиле највеће смањење од јануара. ОПЕС+ настоји проширити свој утицај позивањем нових афричких произвођача нафте као што су Намибија, Гана и Сенегал за потенцијално чланство. Овај потез долази јер су растућа производња произвођача који нису из ОПЕС+ и санкције одређеним чланицама утицале на тржишни удио и раст алијансе.

Крајем недјеље цијена нафте је наставила биљежити смањење. ОПЕС је на састанку, који је одржан за викенд, поставио план за обнављање обустављене производње већ у октобру, упркос забринутости око изгледа потражње и снажне понуде изван групе. Ограничења производње ће се наставити у потпуности у III кварталу, а затим ће се постепено укидати у наредних 12 мјесеци. Споразум има за циљ да и даље подржава цијене нафте уз ублажавање ограничења производње против којих су се неке чланице, као што су УАЕ, противиле док су тражиле повећање нивоа производње. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 76,99 USD (70,97 EUR). Цијена нафте је смањена у односу на претходну недјељу за 0,94%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле недјеље

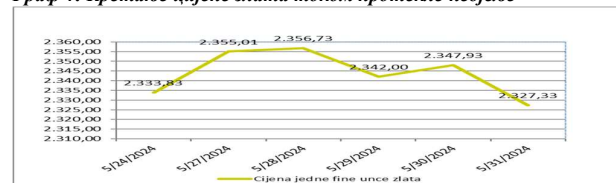
На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 2.333,83 USD (2.151,59 EUR).

Цијена злата је протекле недјеље биљежила волатилна кретања. Почетком недјеље цијена овог племенитог метала је забиљежила раст, на који је утицао пад инфлаторних очекивања потрошача у САД према резултатима истраживања Универзитета у Мичигену. Ово истраживање је показало да потрошачи очекују спорији раст цијена, што је појачало оптимизам у погледу потенцијалног смањења референтне каматне стопе Феда ове године. Такав сценарио обично доприноси злату, имовини која не носи принос, посебно ако примарна мјера инфлације Феда сугерише ублажавање притисака на цијене. У уторак је забиљежен благи раст цијене злата, упркос снажним економским подацима у САД. Средином недјеље цијена злата је смањена, након што је званичник Феда указао на могућност да ће Фед можда морати повећати каматне стопе у циљу борбе против упорне инфлације. Под утицајем депресијације USD и смањења приноса државних обавезница, након објављивања лоших података у САД, цијена злата је забиљежила раст током трговања у четвртак.

Швајцарска организација за помоћ и заступање SwissAid је својим истраживањем указала на то да се милијарде долара злата прокријумчаре из Африке сваке године, док се велика количина овог племенитог метала извози у Уједињене Арапске Емирате на прераду.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 2.327,33 USD (2.145,40 EUR). Цијена злата је забиљежила пад за 0,28% у односу на претходну недјељу.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле недјеље

Одржање одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.